

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagost)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Las escolas populars triomfarán

LA SENMANA

EL projecte de lley de repressió del terrorisme presentat pel Gobern á la Càmera alta preocupa ab rahó sobrada á tots els esperits reflexius.

A manera de canó d'artilleria montat sobre un pla giratori, la nova lley constitueix un enigma en quina solució s'hi entreveuen abundants perills. En va assegurar en Maura que l'formidable canó sòls se dispararà contra el terrorisme, enemic que cap simpatia pot inspirar á ningú y per combatre al qual totes les energies han de semblar ben empleadas. Qui ns assegura que l'arma no girarà demà cap á la dreta, disparant sobre coses caras al poble? Qui ns garanteix que un altre dia no girarà cap á la esquerra, ferint principis que deurian estar ja á cubert de tot atach?

Una lley contra'l terrorisme... Remembrém la lley de jurisdiccions, establerta pera reprimir els atacs á la patria y al exèrcit; recordemnos de la més circular de Moret en la qual se'n prometé limitar l'aplicació d'aquesta lley, dintre d'un criteri de flexible benevolència, als cassos més caracterisats y precisos. Y pensém després en la interpretació que, á despit d'aquella circular y d'aquelles promeses, se li ha volgut donar y en las víctimas que la seva elasticitat ha causat en las legítimes de la premsa.

Succeirà lo mateix ab aquesta lley ambigua, á quins impugnadors no ha sapigut contestar el Gobern sinó ab vaguetats que no han fet més que augmentar las negrures que la rodejan?

De la utilitat de 'n Maura se'n pot esperar moltsas cosas.

Moltas; pero de bona cap.

Madrit està de festa.

Per què?

Las reynas dels mercats de París han anat á visitar la capital d'Espanya y aquèsta, rendida admiradora de las testas coronadas, encare que las sevas coronas siguin de lluna y trossets de cul de got, ha dispensat á las alegres parisenques l'acollida més cordial y entusiasta.

Recepçions, banquets, funcions d'honor, flors, regalos, excursions pintorescas... s'ha escatimat pera obsequiar á las magestats de broma, que á las voras del Sena reposaran demá de las inevitables fatigas del seu triomfal viatge despatxant llonjas al mercat ó venent rabetas á tres sous la dotzena.

Al procedir així, Madrit està en caràcter y fa honor á la seva tradició. Metrópoli del tac i arxiu de la frivolitat espanyola, totes las ocasions han de semblar-hi bonas pera recrearse, distreure's y echar una cana al aire.

Ahir va passar horas y horas contemplant la migrauda figura d'un príncep ja-pón.

Avuy organisa jergas pera festejar la visita de quatre reynas de Carnestoltes. Demà correrà á la piazza de toros á veure com el Zarahoria chico pren l'alternativa...

—«Qué es esto?

—Un poble que bafa.

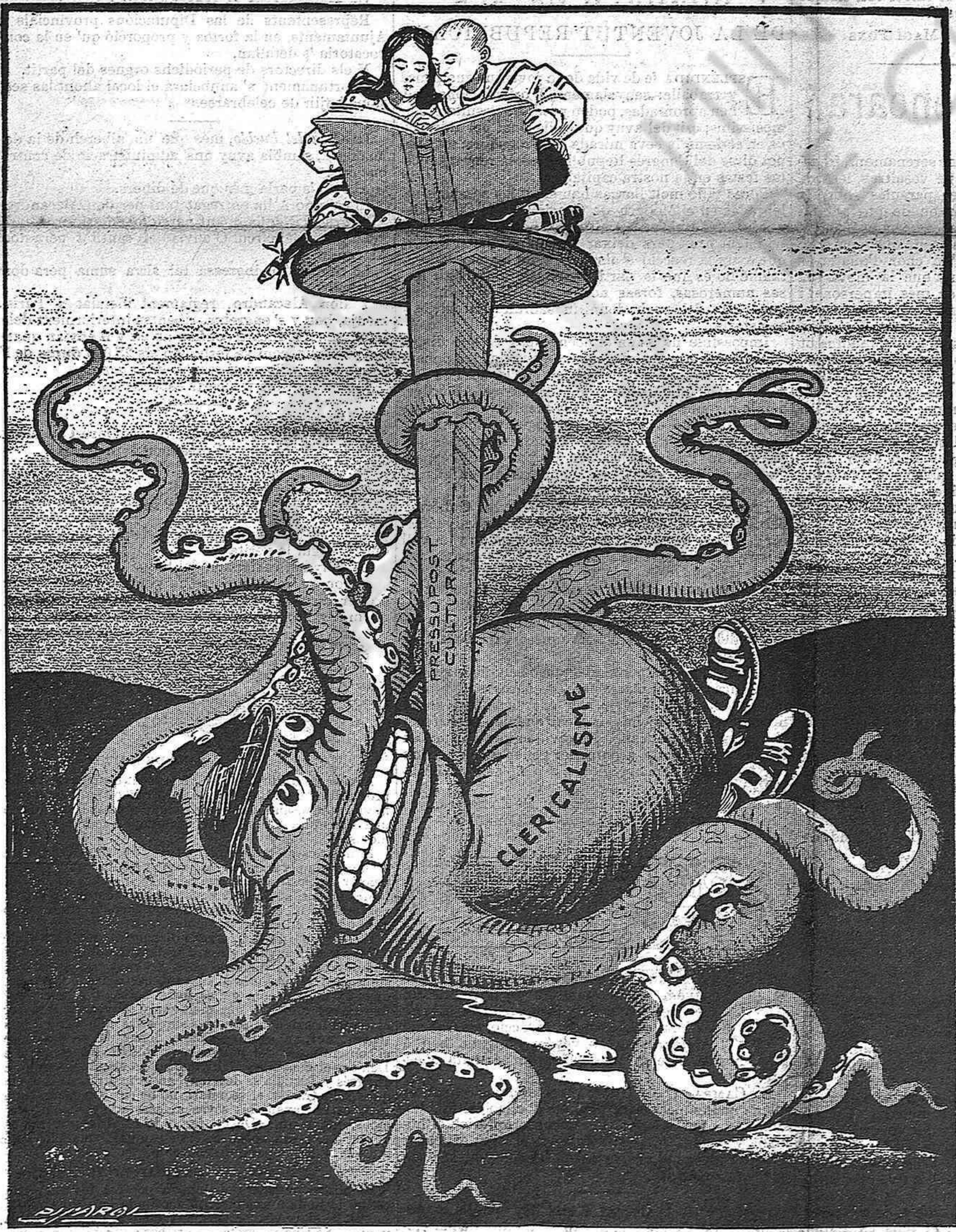
—Puede el baile continuar.

PIF-PAF

CRISIS

Madrid hi hagué dimars á la tarda una petita alarma, moguda per unas paraules del argot que usan els iniciats de la políctica; una paraula secada, xafada com una flor camperola que 'l botànic arranca y mata pera ficar al herbari. Del perfume de la flor no n'queda més que una sospita, una oloreta agre casi casi indistinta. Així passa ab las paraules xafades y secades dels polítics: *fuerzas vivas, intereses nacionales, país, democracia, fórmula, preocuparse, acuerdo, acordar, acordar, y tantas altres* que's fan corre pels discursos, articles y proclamas, tal com se fa corre la moneda de paper, que no té més valor que 'l que se li dona. La paraula alarmista de dimars era *crisis*. Com ens esverà als profans una *crisis*? Tot d' una se'n presenta el punt extrem d'un conflicte de vida ó mort, la destrucció sobtada d'una funció normal. Els polítics han buydat la paraula del significat esverador. La crisi no alarma més que á 'ells, á 'ns els de l'ofici, perque vol dir que uns ministres se'n van y ab ells una colla de diputats y senadors als que ningú ha elegit. Si hi ha esverament es dels clients d' aqueixos personatges que perdrán la colocació pera que la prenguin els clients dels personatges que pujaran. Es un petit trastorn d'un món petit sobreposat á la nació sense cap engravació que 'ls ligui.

Las *crisis* no son substancials, son accidentals. Del minstre ó del govern que se'n va al minstre ó govern que vé no hi ha més diferència que la dels noms y dels gèns. Principis, missió no 'n tenen ni els uns ni els altres. De vegadas no s'arriba ni á pòsar en net quins motius han fet dimitir á un minstre; de vegadas se sab que ha estat per la disputa de un càrrec, que's tenia promés y un tal ó d'un districte, que havia de ser per un qual. Y heus' aquí una crisi del Estat.

No us esparteu, nens, que no us farà res el pop. Té'l clau ben clavat, y d' aquesta no 'n surt.

Ara, la crisi diu qu'era pera la repartició dels pressupostos. El ministre de la Guerra volia més diners pera repartirlos segurament entre 'ls oficials que hi haurà de més a les reserves. De reserves no n'hi ha, però hi ha oficials, com el cas del Dumas pare, al bò de la bohèmia, que havia llogat un magnific pís i així que's llevava estirava el cordó de la campaneta, encara que no tingués crista.

Fa deu anys que no s'fan pressupostos, renovant-se a cada legislatura el plan d'en Villaverde, que'n va encadenar al desastre. El govern que està de torn agafa el pressupost passat, hi posa quatre pedassos y se'l fa votar per las Corts a corre-cuya. Com que la lley fiscal no s'acomoda a la vida del Estat ni a la vida de la nació, se'l té d'anar aguantant mètens s'arriba al del any vinent ab els puntals dels crèdits extraordinaris que, per ser urgents, s'aproban encara més depressa que 'ls mateixos pressupostos, sense discussió. Ara continuaran el sistema provisional, que ja serveix pera lo que convé. La qüestió es que no faltin consignacions pera la gent colocada y pera alguna més que se'n haurà de colo-car. Buscar diners pera serveys públics veritablement útils, jni que fossim heretjes! *El govern ja hi pensa; el govern ja se'n preocupa; s'està estudiant...* y lo cert es que 'l govern se preocupa solzament assegurar la posició de las institucions y classes pri-

vilegiadas ab la protecció arbitrària de l'autoritat ab la defensa inicua de la lley y ab la prohibició de qualsevol reforma una mica fonda, que minvaria els privilegis dels seus amics.

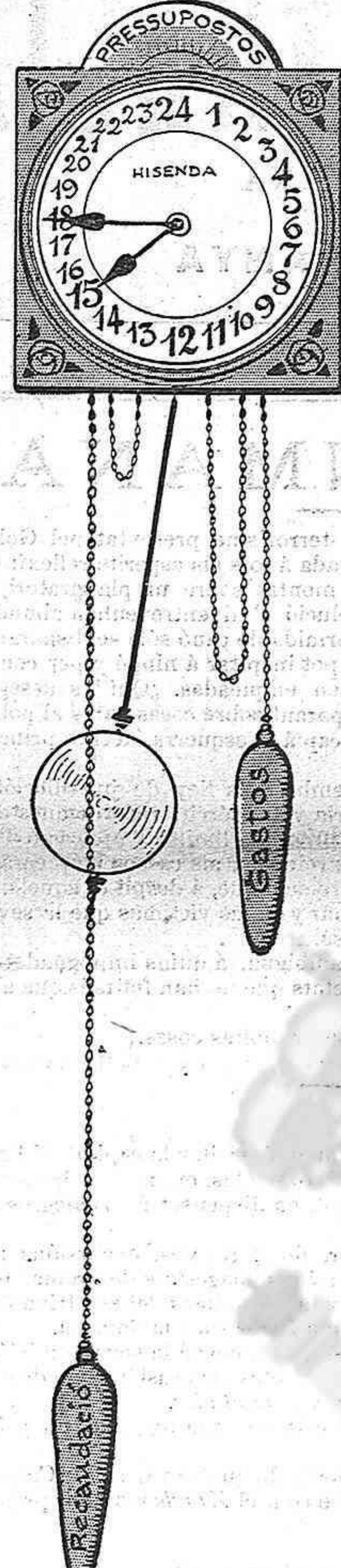
Parlar de crisi perque la nació's muda un ministre, ó un govern sencer, com qui's muda de camisa! Tantas crisi com hem vist del 98 ensa, y quin mal s'ha resolt? què s'ha destruït? Escoltei els debats de las Corts y comprendeu la conti-nuitat de tots els governs, anoménins com vulguin, perque tots són igualment liberals ó igualment conservadors. El govern d'avuy defensa una tabernacle citantne un'altra del govern d'ahir, que ve a ser lo mateix, pero potser pitjor. Y 'l ministre d'ahir té de regonéixer que hi ha una certa semblanza, pero que *llavoras las circumstancies eran diferentas*. Tot se continua ab crisi entremit.

La de la petita alarma de dimars se va destrar al cap al tart com una bombolla de sabó. Pel cas es lo mateix que si no s'hagués desfet... N'hi ha una de crisi que no alarma a n'els polítics y que consumeix a la nació. No surt enfora ni's pot anar seguit per minuts, perque es una crisi de las entrañas desnutridas y del cervell anémich. La malalta hi conviu ab la seva crisi, y de tant en tant sent endins d'endins el gemech del desconhort. Si se'n parla d'aqueixa crisi, es pera consumir turnos, exponer temes y ferse nombrar regidors ó diputats; no pera resoldre remeys y aplicarlos desseguida. Se fan juntas de metjeys ó 's dónan conferencies... y la malalta 's consum d'atonia y d'inanició, clavada al banc de la paciencia, inválida pera deslliurarse de la seva miseria!

Aqueixa crisi nacional no té cap punt de contacte ab las crisiis ministerials. Som nosaltres, companys, no els ministres ni els governs qui l'han de finir. Y ens hi temíem de preparar ab un' acció constant, de cada dia, de cad' hora, triantnos als de las mans ben netas pera reventar y netejar las reconidas de postema. No creguéu que n'hi hagi molts de nets pera la cura, ni que tinguin pit pera tallar allá hont conviugui. N'hi ha molts que s'anomenen ells mateixos públicament liberals y demòcratas, y d'amagat pactan ab els enemics de la llibertat y de la democracia y 'ls ajudan a fer males. Hem de començar els que de bona fe volguem posar remey a la crisiis de Catalunya y de tota Espanya, apartantnos dels fariseus de la xarrameca. Pochs y senyors tindréu moltissima més forsa que la turba desorganizada de meetings, ensarronada pels que li prometen lo que 'ls consta que no poden donar. Lliberals de casa, més que liberals de carrer son ells que necessitem. Si els joves volguessin!

MAGI PONS

A tres quarts de quinze

—Repareulo aquest rellotge, quins moviments fa més rars: com més baixan els ingressos, més amunt pujan els gastos.

de tu'l teu gladi i sies digna de tu mateixa, sies digna de la Barcelona d'ensomnis que jo m'he feta, de la Barcelona esperitual que jo he depositat mentalment sobre la teva urb... Jo, avui, no tindrà que és dia de nobles consideracions, de veritat urbanitat, de profon amor), no tindrà la més petita paraula d'ofensa pera ningú... Jo sóc compatrici del Sr. Maura; jo, enemic seu polític, sé que no hi ha en el seu esperit un crudel, un sanguinari, se que guarda pera la pena de mort l'aversió que per ella senten avui totes les persones dignes d'esser-ho. Doncs bé: no us oposeu a l'impuls del seu sentiment... Feu, desde ara, eficaç aquesta iniciativa, i oblideu que sia meva, a fi de que l'insignificancia de l'iniciador no us ofusqui i l'esteriorit. Penseu que hi ha encara, alloure per Barcelona, homes vils i repugnantissims que han colcat enginyos de mort en la fosca dels carrerons, am la més vil de les covardies, sense ni tant sols el desesperat heroisme de mal, o anti-heroisme dels que deixen la vida per un horrible ideal de mort... Penseu que és precis donar un alt exemple de superioritat a la baixesa de tals homes, i fer-los dignes de judicar-los.

Doncs bé: a vosaltres, els que'm feu l'honor d'escoltar les paraules meves, us demano que desde avui fassem ploure demandes de clemència a la meitat del poder executiu, pera que en son dia traient al rei l'expressió del noble i excepcional sufragi d'una ciutat que sia exemple a tot el món. ¿No veieu, no veieu la grandesa incomparable d'aquesta actitud, alcada com una lliçó sobre'ls sigles? I siem nosaltres els primers, ciutadans jurats, que així completem la nostra esperit de justicia que vull creure us va guiar, i enriquireu l'investidura vostra de magistrats. Ho fareu? Oh, companys de ciutadanía!, digueu-me que sí! «Com trobaria jo àrca paraules de suggestió que us infiltrassin la conciència d'aquesta bellesa de gracia?

Ciutadans; un bon moviment de noblesa en el vostre esperit... *Sursum corda!* Sieu dignes de vosaltres mateixos. Si un dia aquets dos homes i aquesta dona ens deuen la vida, no serà això, aquet *miracle nostrer per el qual haurarem obrat una resurrecció, dividint-nos, esdevenint d'ells, la nostra més absoluta protesta, la nostra més absoluta inhibició d'ànim, davant l'horror dels encara incògnits assassins de la ciutat?*

GABRIEL ALOMAR

CONGRÉS CATALÀ

DE LA JOVENTUT REPUBLICANA

ESPLENDIDA fe de vida de la joventut que pensa y traballa; senyalament d'orientacions que, ben aprofitadas, poden produir resultats hermosíssims; crit del avuy que, allisonnat pel ahir, clava en el demà la seva mirada interrogadora: tot això pot dirse del Congrés Republicà Català reunit aquestes festes en la nostra capital.

Pocas y no molt llargs han sigut las sessions, celebrades en el Modern de Gracia y en el Círcul Republicà de la plassa del Teatro, pero ab ellas n'hi ha sagut prou pera deixar demostrar que si es cert que avuy la reacció s'alsia y s'agitá amenassadora, també ho es que 'ls partits avansats contan ab foras numerosas, foras novas y plenes d'ardiment, que 'l dia del roch definitiu sabrán contenirla y aplastarla.

Impossible'n es en el poch espay de que disposen de molts llargs han sigut las sessions, celebrades en el Modern de Gracia y en el Círcul Republicà de la plassa del Teatro, pero ab ellas n'hi ha sagut prou pera deixar demostrar que si es cert que avuy la reacció s'alsia y s'agitá amenassadora, també ho es que 'ls partits avansats contan ab foras numerosas, foras novas y plenes d'ardiment, que 'l dia del roch definitiu sabrán contenirla y aplastarla.

Y el gran vell, que per fortuna s'està ja refent de la malaltia que tant temps l'ha tingut apartat de las lluytas políticas, contestà immediatament al carinyós record del Congrés Català ab aquest expressiu despaig telegràfic:

«Agradezo vivamente afectuoso saludo Juventud Republicana Cataluña; espero recobrar salud para juntar tenacitat de viejo con entusiasmo juvenil progresiva en la lucha por ideal que debe encarecer el régimen republicano. No olviden que á la acción en Cataluña ha de acompañar generosa expansión por todas las demás regiones españolas. —SALMERON.»

La paraula del mestre animant als deixables... Digna clausura de las tascas del Congrés!

BATALLADAS

SON en tan gran número las felicitacions que havém rebut ab motiu de la publicació del hermos article *Després...*, de nostre estimat company de Redacció, en Gabriel Alomar, que 'ns veym obligats, ben á pesar nostre, á deixarlas de insertar per falta d'espai.

LA CAMPANA DE GRACIA remercia coralment á totas quantas persones, algunas d'elles distinguidíssimas, ens fan avinent de sa conformitat ab la humana y pietosa idea que integra el citat article, y trasllada joyosa al nostre valent amic y mestre las adhesions rebudas.

Víctimes de la duresa d'una lley que 'ls representants de Catalunya, al cap d'un any de ser elegits, no han sapigut encare fer derogar, dos redactors de Metral·la, els Srs. Primitiu Quintana y Pelegrí Llangort, acaban de ser condemnats pel Tribunal

Suprèm á dos anys, quatre mesos y un dia de presó correccional.

Aquesta nova demostració de la inflexibilitat de una lley que, segons el senyor Moret, havia de ser tan dolsa y ab tanta benevolència devia aplicar-se no 's diu res als diputats de la nostra terra, pares que son del poble y defensors naturals dels débils y dels perseguits?

Metral·la, al donar compte de la desgracia que l'affligeix y que nosaltres sincerament lamentem, crida a tots, nacionalistes y homes que's condolguin de que delictes de pensament portin á la presó á dos sers que cap crim han cometé, á que cooperin á fer més planera la situació dels condemnats, obrint al efecte una suscripció á favor dels Srs. Llangort y Quintana.

Es d'esperar que la veu del senmanari naciona-lista no 's perdrà en el buyt.

Hem rebut de don Joseph Vilardell, viatjant de panyos, una carta que tracta assumptos de certa importància.

Pera fer sobre ella algunes aclaracions, tindria dit senyor la bondat de passar per aquesta redacció qualsevol dia?

Espanta—no hi ha en la paraula ni sombra d'exageració—espanta llegir la llista dels crims cometuts per la majoria dels condemnats á mort que 'l dia del divendres sant siguieren indultats.

Assassinats, violacions de donas septuagenaries, parricidis, repugnats, homicidis dobles... de tot hi ha en aquell inventari horrible.

Y, circunstancia digna de ser notada: entre 'ls noms dels autors d'aquests fets odiosos no n'hi figura cap de català.

Ara que parlém d'indults. Del de 'n Nakens no se'n sab res.

Cumplint acorts anteriorment presos, el Comité executiu del partit ha fixat el dia 20 del vinent Maig pera celebrar a Madrid l'anunciada Assamblea de la Unió Republicana.

Segons la convocatoria, firmada pels Srs. Azcárate, Labra, de Buen, Montes Sierra, Jimeno Rodrigo y Pedregal, en la Assamblea podrán figurarhi:

Els actuals senadors y diputats,

Els ex-senadors y ex-diputats afiliats á la Unió Republicana,

Un representant de cada Junta Provincial,

Representants de las Diputaciones provincials y Ajuntaments, en la forma y proporció qu'en la convocatoria 's detallen,

Y els directors de periódichs orgues del partit.

Oportunament s'anunciarà el local ahont las sessions hajin de celebrarse.

La Casa del Pueblo, més que un alberch de la democracia, sembla avuy una administració de contribucions.

Allí no 's parla més que de diners.

El cassino A ha entregat tant per don Alacandro.

El grup B dona quant pera don Alacandro.

La junta del círcul C envia tal cantitat pera don Alacandro.

La comissió D ingressa tal altra suma pera don Alacandro.

Y don Alacandro, regiment instalat á Paris, menja, beu y s'engreixa, riuentse interiorment dels infelissos qu'encare confian ab ell y li envien quarts pera que, com va ferho ab els 28,000 duros de l'Argentina, se 'ls gasti como le dé la gana.

Quina llàstima fan certs espectacles!

En un tribunal.

Una senyora, que ja no té res de jovent, ha sigut criada á declarar; y el president li pregunta:

—¿Quina edat té, vosté?

La senyora, mitj escamada:

—¿Que vol dir que no me'n puch escapar de contestar?

—No; es precis que 'm digui els anys que conta y que 'm digui la veritat.

La senyora, indignada del tot:

—Donchs, miri, si ho sé no vinchi... Perque haver de fer de testimoni contra mi mateixa, la veritat, no m'resulta.

CARTAS DE FORA

MOLINS DE REY, 11 de abril

Aixis com á Portugal ja s'han tocant els fruix que ha produït la dictadura de Joan Franco, aquí en aquesta vila començan á germinar els que produueixen fills de la dictadura també, que ja fa temps que hi estém sotmesos.

El nostre secretari municipal Sr. Fábregas, ierrouixista d'una pessa per més senyans, que va venir aquí á desempenyar la nostra secretaria pera fer una obra de caritat, (obras de caritat Sr. Fábregas pagant més de lo degut, per ar no n' estém mancats) s'ha convertit en amo absolut de l'administració municipal.

El sou que de dit càrrec disfrutava avans era el de 2,500 pessetas anyals, y ará, á instancies del interessat, l'han dotat en 500 pessetas més, cobrant per lo tant la suma de 3,000 pessetas al ensembs qu' es franch de casa, aigua y llum, y com qu' es forsa llarrach d'... escriure y 'ls senyors regidors son molt curts, tal vegada serà per això que li han demonstrat les simpatias que per ell tots senten, tant, qu' es impossible el donar un sol pas sense el consentiment del nostre venerable Sr. Fábregas (que Deu ens el guardi), y 'l dia que volent seguir el camí del Progrés y Justícia se desviyan, com es natural, de la ratlla que 'ls ha trassat el secretari no tenen altre recurs que rectificarlo davant las seves amenassadoras manifestacions, que 'ls diu: «De no ferho jo dimitiré y si arriba aquest cas, caurà sobre la casa comunal una pluja de multas...» No sé per qui concepte.

BLANCAFORT, 13 de abril

El nostre bugader místich va possar fet una furia contra la junta municipal, ab motiu de haverlo aquesta incluit en el repart de consums, com se fa ab els altres veïns. Segons se conta, va arribar a dir á algun membre de la indicada junta que ell s' havia de revertir. La escena va tenir lloc després de la benedicció de las palmes en un camí vora de la població. Ell diu que 'ls mi-

nistes del Senyor no tenen obligació de pagar el tribut que se li exigeix... però, senyor, encara que vosté tingüés rahó, que no la té... les bones formes avants que tot!

Que no li agradan à vosté las *bones formes*?

GUARDIA DE TREP, 17 de abril

L' altre dia, perque unes noyes van acostarse al monument de la Iglesia, y varen atrevir-se a tocar algun dels adornos que les beatas hi portan, el nostre corb va sortir furios de la sagristia amenançant à tota aquella maynada ab l' instrument de fer allunyar les tempestats y armant-se una saragata de mil diables, que si no hagués sigut de Cristo que era de cós present fins ell hi hauria intervingut.

Aquest escarabat piloter se volta fer amo de tot el poble però 'n sembla què fentho així... li fugiran las pi-

VILASSAR DE DALT, 19 de abril

Aquest poble te la costum de celebrar el dia del Dijous Sant, ab una lluïda professió, en la que hi ha algun devot que l' hi carreguen una grossa creu, ab el seu corresponent cristo. De questa professió n' està encarregat una confraria que alguna què altra vegada els ha sobrat metàlic per fer un bon *Piscubatis de manducu* ab lo que ha pagat al camàlich de referència.

Pero tots els negocis mal fets s' acaben. L' any anterior el camàlich ja traballé de franch, y aquest any ni de franch l' han trobat; se l' han tingut de carregar els mateixos senyors de la confraria rellevantse durant el curs de la professió.

Nosaltres, els que no som d' aquesta crosta, tenim una gran satisfacció al veure que 'ls clatells dels vilassanencs 's han esquillat à marxes dobles.

POBLA DE MAFUMET, 21 de abril

Hi ha aquí un concejal que s' titula republicà adelantat y es més reaccionari que 'l mallorquí que 'ns governava. Fins ara fa poch va ser correspolson de un senmanari lliurepensador y ara 'l veureu cada festa à missa major y l' altre dia fins va ajudar à arreglar el monument. Si voler fer merits d' aquests els ho hagués dit avants à 'ns els republicans d' aquí alashoras que 'ls anava al darrere pera que 'l votessin. Tal vegada avuy no tindria el càrrec que tan indignament representa.

LLORET DE MAR, 15 de abril

A la edat de 82 anys ha mort en aquesta vila l' entusiasta republicà i lliurepensador Joseph Artau y Coll.

L' enterrament, per disposició del finat, fou civil y resultà una imponent manifestació de dol, donchs era 'l corregional Artau persona conegudíssima y molt estimada en el districte; assistinthi representacions de molts centres y associacions.

Descans en pau l' honorable y valent campió dels ideals republicans.

EL CALSAT ESTRET

Digali calsat, digali lleu de jurisdiccións.

Comprendent que aquelles botas tenien el grave mal de venirme massa estretas y qu' era temeritat esperar que s' aixamplessin, un dia, tras, tras, me 'n vaig à cal sabater.

—Voldria que à tota velocitat me fes unes altres botas.

—Y això? —Aquestas me fan mal y... veja, no; no puch durles.

—Tant el mortificant?

De modo que, é ser possible, li agraire...

—Vol callar?

Ara mateix las comento...

—Quan creu tenirías?

—Dimars.

Sufrint el crudel martiri que fàcilment comprendrà tots els que alguna vegada s' hi hajin trobat, el dimars m' hi deixo caure.

—Saludo al insigne diputat... vull dí, al sabater ilustríssim. Suposo jo que tindrà les sabates acabadas.

—Pues fillet, s' ha equivocat.

—No estan?... [Macatxo, macatxo...]

—No s' amohni. Total, lo que hi falta no es gran cosa;

un repunt, petit details...

—Quan puch venir, donchs, per ellas?

—Qué li diré jo... Demà.

Perque no pugui taxtarme de impertinent y aguantant el torment que representa el dû els peus enquerents, fins passats dos mortals días no m' hi arribo.

—Deu lo guard, li dich ab veu illastres:

vinch per lo que vam quedar.

—Vol dir per las botas novas?

—Això mateix. ¿Que no estan?

—No senyor.

—Mala negada!

—Calmis!... —Pero que no sab lo que pateixo ab aquestas?

—Vaja... no 'l vull enganyar: lo qu' es per avuy no hi conti; no estarán fins...

—Quan?

—Demà.

Y aixòs ha anat fastidianamente y aixòs ha passat mitj any, jo sufrint y tragant bilis, ell sempre: !Demà, demà!... Cansat de tanta comedia y tants informalistas y ab uns peus que casi ignoro si son de fusta ó de carn, penso avuy mateix anarhi y dirli desde l' portal perque 'ls tranzeunts ho sentin y ho senti tot el vehiat:

—Sab, sabater del dimoni, que ja 'm comensa à acabar els quartos y la paciencia ab el seu demà, demà!

C. GUMÀ

Una casa sense llibres es com un cos sense ànim. —Ciceró.

D' esma

A riure el desconeixement absolut ab que 'ls extrangers, y especialment els francesos, parlan de las cosas d' Espanya. Segons ells, à la nostra nació no hi ha més que toreros, manolas y frares; las donas duhen el punyal à la lligacama; els homes van à passeig ab la manta y el trabuch al coll; els frares tocan la guitarra. No hi ha qui puga convence als extrangers de lo errats que van en els seus judicis, ni tampoc hi ha qui 'ls vulga convence; al contrari, els espanyols mateixos ens esforsen en verisar la imatge d' aquela Espanya ignorant, brutal y fanàtica. Els nostres pintors, atents à la venda dels seus quadros, pintan costums espanyolas inventant exclusivament asumptos sevilians; els nostres periodistes descriuen als vulgaris *Pernales* y *Vivilos* com à uns autèntics José Marias. Y d' aquest modo els nostres pintors pintant d' esma, y els novells Gautiers y Dumas escribint d' esma l' Espanya torera, bravía y clerical que entre tots els donem feta, va perpetuantse la mala fama d' una Espanya pintoresca que afortunadament acaba de desapareixer dels únichs reconets ahont veracitat havia existit.

No podem queixarnos d' aquest errat judici que de nosaltres fan al extranger, no tan sols perque nosaltres mateixos els donem ja la feina feta, sino perque, ademés, aquesta manera de juzgar d' esma qu' en ells criticaríam, la utilisem pera parlar de las cosas de casa nostra. Y mirém, com à exemple viuent, el judici que fan de Catalunya els diaris madrilenys. Segons ells, els catalans som egoïstes, malcarats y enyejosos; no sabem més qu' enjegar batans y amidar pessas; som tot prosa pura; tenim l' ànima de metall y el cervell de cotó fluy. Y llençada aquela opinió la repeiten d' esma els rotatius, la creuen d' esma els madrilenys de totes las províncies d' Espanya no catalanas, y ajudan à perpetuarla els castellans que venen à viure à Catalunya sense ganes de traballar. Es en va que, pera veure'n d' aprop, vingui algún diari à fer vida entre nosaltres; es en va que 'ns estudihiem de visu las seves eminentias. Sempre 'ns veulen no tal com som, sino tal com ells d' esma se 'ns han figurat per error ó per conviencia.

Y tampoc podem queixarnos d' aquesta manera de juzgar-nos que emplean els castellans, perque es la que fem servir pera juzgar-nos catalans ab catalans. També nosaltres, d' esma, als que no pensan com voldriam, els titllém de....

Pero, pleguém, dels nostres defectes no volguém esser nosaltres mateixos els divulgadors.

JEPH DE JESPUIS

SECCIO OBRERA

Sobre 'l terrorisme

Aixòs que acabà la vista de la causa seguida contra en Rull y altres, al ser comunicada als reos la sentència dictada pel tribunal decret ajustada al veredicto de culpabilitat del Jurat, sembla que 'l pare de 'n Rull exclamà:

—*Consumat est!*

A primera vista la frase adquireix un relleu especialment gràfic y oportú; pero en realitat no es res d' això. Pera serio, fora precis que tot hagués acabat, y no sole no es aixòs, sino que fins admeten que la cosa ha anat com una seda—lo qu' està ben lluny de ser cert—és dir, que la instrucció del suuari y la vista del procés Rull no presenta cap deficiència, fins aixòs, resulta que tot just hem comensat.

—Y, ja ho veieu; el fi d' aquest comensament tan acomodatici portarà al pal à tres processats y llençarà à presiri à altres tres, un dels quals à conseqüència de sos anys, probablement morirà ab el grillett!

Es un modo com qualsevol altre de resoldre un assumpte; pero, pesi à lo qu' s' ha fet, à lo que resta per fer, al tribunal decret, al Jurat, à la opinó pública, à la premsa y, en una paraula, à tota entitat que de lluny ó d' aprop ha intervingut ó contribuit en aquesta resolució, lo qu' s' ha fet està mal fet, y lo que queda per fer, una vegada executat, estarà pitjor, si no existeixen altres rahons què las presentades fins ara com à base d' aqueix procés que, destinat à ser el més imponent y tràgic que registren els analis jurídics espanyols, ha resultat, per una conciencia serena, la nota més ridícula que ha passat per l' antípatich ambient d' una sala de justícia.

Prou sé jo que una tan catègorica afirmació, y que arrostra el perill d' estar en pugna ab la corrent general, necessita ser demostrada, si el que la fa no vol formar part de la moixiganga tràgic-comèdica que desfila y desfilara encara per molt temps davant la castigada capital de Catalunya. Y això vaig à fer.

Declaro primerament que en Rull y 'ls seus, reos ó no del crim que se 'ls imputa, no son dignes de la consideració social, ja que s' ha probat, y en definitiva es lo único que ha pogut probarse—que tals individus han comerciat ab el dolor, las llàgrimes y la tranquilitat de Barcelona, demostrant un cinisme y una desvergonya que repugna.

Haig d' anyadir que, sigan o no sigran ells, els autors dels crims terroristas, me sento al deber, com deu haver de sentirlo tot home honrat, de traballar per aportar llum à aquest abús de negrures. No tinch cap ceba que'm fassi plorà 'ls ells, y per això m' té sense cuidado que 'l criminal se diga Joan ó Pere. Pero lo important, lo essencial, lo qu' s' imposa, es que 'l criminal pagui, ademés, altres culpas de las que ningú se 'n preocupa: las angoixas, la fam y el desamparo que, ab sos bestials atentats, ha causat à obrers ignors, en quins la imbécil policia s' ha cebat pera empresonarlos com si fossin sers danyins al pròxim.

Darrera del incalificable crim de fer esclarir bom-

bas, existeix aquest altre, comés en silenci y ab la inconscient complicitat de la policia. Pero avants de agarrotar à n' en Rull, vejam, rahoném fredament, qui ha probat qu' es ell el qui ho ha fet?

Ningu.

Qui pot assegurar, ab la mà damunt del pit, que l' ha vist ab el cos del delict, ó que haja sortit de sa boca alguna expressió que constitueixi una proba fechient de delinqüència?

Ningu.

Qui es aqueixa premsa burgesa, sempre aduladora dels poderosos, que un dia donà garrot à la Higinia Balaguer, que sigue cómplice de las vergonyes de Montjuïc, qu' es causa de mil desgracials que patim, pera constituir un article de fe, suposant que 'ls jutges poden sentenciar per una creencia, fentlos escandalosa pressió?

Ningu.

Qui es aqueixa opinió pública, que crucificà à Cristo, que deficíà à Neron, que penjà à Savonarola, que dansava davant de la guillotina dels convenicionals de 1789 y del patíbul de Lluís XVI, que cridà «*Vivan las caenás!*» que vitorejà à Fernando VII y arrossegà al pobre general Riego fins à la forca, per cantar després un himne en honor seu tot tremolar la bandera liberal; qui es, tornó à dir, aqueixa opinió pública, mancada de serietat, sense responsabilitat, ni conciencia, pera exercir pressió sobre 'ls homes encarregats de la sagrada missió de administrar justicia?

Ningu.

Y donchs, qu' es ben trist que tinga de ser agarrotat un home, encara que no hi haja proves de lo que se l' acusa, si ha sigut per donar gust à uns elements que repetides voltas han demonstrat no ser ningú. Quin concepte formaran de nosaltres els grans penalistas, y el món civilisat, al notar que aquí han sigut lletra morta aquellas màximes de Dret: «En cas de dute, favorable al reo,» «Més val perdonar à cent criminals que condemnar à un innocent?» Y si 'l resultat de tot això fos un error judicial més? Ningú 'm negarà que aquesta consideració es espantosa... A Paris, el Jurat fou sempre severíssim ab els autors de atentats per medi d' explossius, pero may condemnà sense una prova plena.

Jo no tracto de profanar la santitat de la cosa justa—no faltava més!—y no vull suposar que 'l Jurat ha obrat contra la seva conciencia; pero 'ls factors constitutius del procés revelan deficiències y apassionaments, y es poch menos que impossible formar-se una idea clara ab aquell bullit de la vista de la causa. ¿Com es que no s' ha tret partit de la barbarsa de 'n Tressols, no demandant compte estrèt de sus atrevides afirmacions, y per qu' no s' ha posat en clar la grave acusació que pesa sobre 'l ploràmic Memento, referent à certs sobornos y à haver arrancat declaracions en determinat sentit per amenaça? Y de que hi hagut apassionament, ho prova el fet de ser dos anarquistas els acusadors més furiósos, dos anarquistas, quan els àcratas sempre han fet alàndres de que «may ajudarán à la justicia burguesa...»

Per altra part, aqueixos governadors, que ab una senzillés de novícia declaran haver sigut explots per un pillastre y que, no obstant, se veyan impossibilitats de vigilarlo; sense aportar al procés ni un raig de llum han fet dolorosament el ridícul. Al señor Ossorio, particularment, poc podrà agrairli Barcelona el servei de haver entregat à n' en Rull als Tribunals, puig es una planxa sensible haverlo defugit sense pendre las midas per ajupirlo delinquint, si ha delinquit.

Pero lo més repugnant es l' aplauso que una part del públic ha dedicat al fall de tres penas de mort. Els pobles moderns, civilisats, podrán encare admetre la aplicació de tan terrible pena; pero aplaudiria, jamay. Quan un delinqüent es rematat ab un falló tan terrible deu haver de mèrixer commiseració de tothom, perque es un desgraciat.

No; la veritat es que 'ns aném regenerant, y ho demostra també que d' un procés tan nuvolós ningú demana la revisió per exigir el tant de culpa à tothom que ho mereixi.

N. BAS Y SOCIES

Dugas coses se necessitan pera que un ciutadà siga horrat: qu' ell mateix s' ho digui y que 'ls que l' escoltan el creguin.—Mirabeau.

Uí ho ha dit que 'ls enemicus del pressupost de cultura son mers instruments de la Iglesia, intolerant sempre y sempre enemiga de la llum?

La primera persona à qui 'ls mangonejadors del meeting celebrat al Frontó Condal el passat diumenge varen anar à comunicar els acorts en el presos, sigue el cardenal Casañas.

Per lo tant, no cal que 'n parlén més.

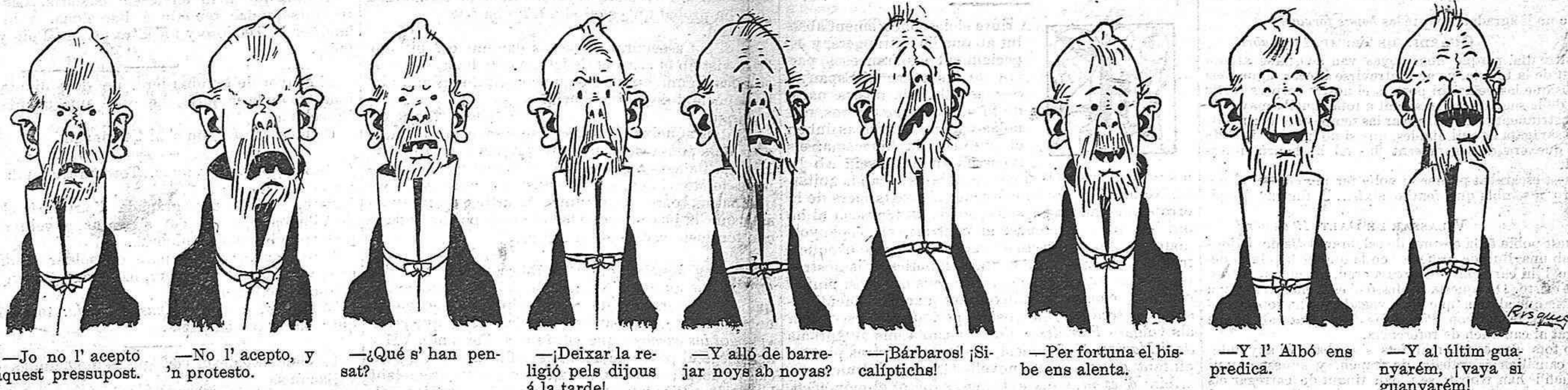
Si ells se regiran contra l' establecimiento de las noves escoles, no es que sigran adversaris de la cultura popular ni que 'l fanatisme religiós els impulsí.

Es que 'l bisbe 'ls ho mana.

Com hi ha món, no sé en què dimoni pensa *El Progre* al estampar en sas columnas aquestes paraules, per la seva veritat casi evangèlica:

«Esta es la patria... del político logrero y del endredador afortunado.»

«No ve

Contra el pressupost de cultura. (Ganyotas d' un neó.)

—Jo no l' accepto
aquest pressupost.

—No l' accepto, y
'n protesto.

—¿Qué s' han pen-
sat?

—Deixar la re-
ligió pels dijous
á la tarda!

—Y allò de barre-
jar noys ab noyas?

—Bárbaros! ¡Si-
calíptichs!

—Per fortuna el bis-
be ens alenta.

—Y l' Albó ens
predica.

—Y al últim gua-
nyarém, vaya si
guanyarém!

—Mercé-neta 't diu tothom?
Mercé-bruta feste dí.

M. ELECTRA

—Demà faig el meu debut
de primer galà, Canut.

—Qui t' ha contractat?

—L' Elías.

—Tú, has acceptat, Eloy?

—Sí.

—Donchs ho celebro, noy,
que per segón no servias.

FELIÓNS PETIT

ENDEVINALLES.

XARADAS

I
La filla del senyor Pere
sempre canta y ab gran'sal;
molts cops se sembla á un total
y altres á una cadernera.

Es, á mes, molt tres-primer
y á fé que de Barcelona
fora la nena mes mona
si no fos el nas que té,
que té tant de llarch, potser
com una prima-segona.

A. RIBAS LL.

II
Tothom diu que 'l dos és hu-
per jo pagant lu el tot

puch molt ben assegurar
que no me 'l donan pas dos.

JOANET DE GRÀCIA

MUDANSA
El tot demunt de la taula
un total ens ha trençat,
y lo marit de la Paula
una tunda li ha donat.

A. ROCA COLL

TARJETA

MARIETA ALEGRET

PEROL

Formar ab aquestes lletras degudament combinades el
títol de una sarsuela castellana.

N. CLOSET MARQUÉS

CONVERSA

—Ahont vas tan mudada, Roser?
—A Moncada ab el meu oncle.
—Quin, 'en Joseph?
—No home, el qu' entre 'ls dos hem dit,

UN ARENYENCH

ROMBO

Substituir els punts per lletres, de manera que llegides
vertical y horizontalment diguin: 1.ª ratlla, consonant;
2.ª, número; 3.ª, nom d' home; 4.ª, número, y 5.ª, vocal.

V. BORRÀS Y BAIGES

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0.
9	0	3	7	8	1	2	7	8.	—Nom d' home.
1	2	4	5	5	4	5	0.	—Nom de torero.	
7	6	7	9	0	5	0.	—Actriu dramàtica.		
7	6	7	9	5	0.	—Nom d' home.			
6	7	3	0	8.	>	>			
7	8	4	6.						
5	0	3.							
6	7.								
1.									

L. FONTANET

GEROGLÍFICH

I
Mercat de Barcelona

IT

ILL

LL. CARBÓ C.

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: Kuan, Kosé, Kaume y Kuaquim, Román
Onés, Antón Andoba, Francisco Saleta Pastetas y Roch
Ruch. No fan.

Caballers: Miquel Roca, Enrich Bonagarriga (a) Suat,
Dos companys topògrafs, y Samatruquis. Amunt y
crits.

Caballers: Joseph Monclús: Es sentideta pero resulta
excessivament seriosa per nosaltres. Celebraré que li
probi bé y que pugui desfeser's ben aviat.—Aguileta:
Trobé que esté ben observat pero 'ns sembla una mica
extemporani, per haver passat ja días. De tots modos,

gracias.—J. L. P.: L' epígrafa no m' ha fet riure gens.

Panxa Content Solidari: ¿Qué vol dir això de i OH sent?..

Que no HO veu que està mal escrit?...—Piruetas Segón:

Les duga estrofes finals llençan á perdre tota la compo-

sició.—Antón: Si jo tócs la Ramona y el meu xicot me

dediqués aquests versos... li donaré els despidos.—An-

dresito: Butxaca, y gracias tantas.—Compte de la Vérola:

—Diu que ls ha midats aquests versos? Jo li demostraré

que no. Si no panteig sempre a dret ó tort, deu sàlabas;

serà que tu ja 'n fòras mort, nou sàlabas... Aquest pare-

do ja va coix. Y pensi que 'ls altres son tant dignes d'

anar cap á Sans com aquest. Es inútil, despedéixerissen

de això de fer poesia... ab versos.—Un anticlerical:

Tenen poca novetat y escassa substància... per més que

hi hagi allò dels menuts d' elefant ab salsa.—V. M.:

Això que és? ¿poesia prosaica ó prosa rimada? Una

mica de cada cosa... y tot plegat, res.—Jaume Farré

Carulla: La forma es quelcom despectuosa.—Ramón

Espinosa: Deu anys no més té, senyor Espinosa, y ja

fa aquests dibuixos?... ¿Qué farà, vèlgam' Deu, quan

ne tingui vuytanta!... Pensi no obstant que la carrera de

artista es molt espinosa...—A. R. y F.: L' assumptó no

interessaria á la generalitat.—P. G. M.: No fem cap cas

de cartes ab inicials.—El president de la S. C.: Les car-

tas deuen firmarse ab nom y apellido.—N. Machacó:

No valen pseudònims.—E. B.: Massa cosa per tant poch

espay com disposém...—J. Vallhonrat: Voldríam com-

plaurel, pero no podém. ¿Vol tenir una grossa probabi-

litat de que se li insertin les cartas? Expliqui els fets en

pocas paraules, de una manera ben condensada, en una

plana tot lo més... Pero, això qu' envia es massa llarg.

—B. S.: Tingui en compte que segons quinhas coses no 's

poden dir en lletres de motllor sense perill de trencadissa.

—L. F.: Si l' espay ens sobreix, prou, de bona gana.—

P. R.: Un altre dia serà.—A. R.: Si hi ha lloch anirà la

semana entrant.—J. M. y A.: Si no es bromà, puede pa-

sar... pero allò que va enviar-nos no era inseritable baix

cap punt de vista.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilieux y C.

L' últim encàrrec de la mare

—Marxeu!... Y al ser allá dalt, recordeu-vos dels vostres germans que 's quedan aquí, amarrats al *banch de las jurisdicciones*.